

Beslutningsforslag nr. B 10. Fremsat den 27. oktober 1981 af Waldorff (VS) og Tyroll (VS)

## **Forslag til folketingsbeslutning**

### **om politisk efterretningsvirksomhed over for produktregistrets medarbejdere**

Folketinget pålægger regeringen at sørge for, at der på ingen måde foretages nogen personkontrol, sikkerhedsundersøgelse eller efterretningsvirksomhed over for medarbejdere i miljøstyrelsen, arbejdstilsynet, statens levnedsmiddelinstitut eller sundhedsstyrelsen i forbindelse med brugen af produktregistret

(Fællesregistret for kemiske stoffer og produkter).

Ligeledes pålægger folketinget regeringen at sørge for, at denne sikring imod personkontrol m.v. ikke fører til, at oplysninger af betydning for arbejdsmiljø og ydre miljø holdes ude af registret.

## Bemærkninger til forslaget

Det er kun et lille hjørne af problemerne omkring produktregistret, VS tager fat på med dette forslag.

Det mere afgørende problem – at vi her har med et register at gøre, som indeholder oplysninger af betydning for arbejderes liv og helbred og af betydning for det omgivende miljø, men hvor netop disse oplysninger er utilgængelige for alle andre end en lille gruppe håndplukkede »eksperter« – det tror vi ikke vi kan klare gennem et forslag i folketinget.

Dertil har regeringen, socialdemokratiet og de borgerlige partier alt for tydeligt tilkendegivet deres iver for at sætte industriens økonomiske interesser højere end befolkningens ve og vel. Så det er en kamp, som først og fremmest må føres andre steder. Men det forhold, at der nu er stærke kræfter i gang for at få gennemført en sikkerhedskontrol af ansatte med adgang til produktregistret, gør en politisk beslutning nødvendig.

Forslaget om sikkerhedskontrol kommer fra arbejdstilsynets direktør, Erik Andersen, som jo ofte har demonstreret sin foragt for arbejdernes interesse i et ordentligt arbejdsmiljø.

Erik Andersen har med udgangspunkt i et statsministerielt cirkulære om klassificering af oplysninger og hemmelighedsstempling af dokumenter af interesse for NATO, fundet ud af, at der skal ske en »cosmisering« af medarbejderne – dvs. en sikkerhedsmæssig undersøgelse. Det skal efter Erik Andersens mening ske ved, at politiets efterretningstjeneste laver en undersøgelse af den enkeltes venner og bekendte, politiske fortid og politiske sympatier samt af øvrige private forhold, som kunne gøre den ansatte til genstand for afpresning af oplysninger fra registret.

Erik Andersen og arbejdstilsynet har givet temmelig skiftende begrundelser for denne sagen i folks private og halvoffentlige liv. Det meste af vejen har begrundelsen været, at virksomhederne skulle kunne have tillid til, at de oplysninger, som blev afgivet til registret, ikke kom andre i hænde.

Men efter at justitsministeren har gjort det klart, at kun adgang til oplysninger af betydning for

statens sikkerhed kunne begrunde en sikkerhedskontrol som den, Erik Andersen foreslog, så har Erik Andersen svinget om og har påstået, at registret netop indeholdt sådanne oplysninger.

Det er bare ikke lykkedes at dokumentere denne påstand. I et svar på spørgsmål, som VS har stillet gennem miljøudvalget, har miljøministeren gjort det klart:

- at oplysninger om producenter af kemiske stoffer og produkter er offentligt tilgængelige,
- at oplysninger om oplagingssteder (depoter) for farlige kemiske stoffer ikke findes i registret, men hos kommunerne, og
- at der følgelig ikke er noget grundlag for Erik Andersens påstand om, at »terrorister. . . vil kunne skaffe sig oplysning om, hvor der er opmagasineret giftstoffer, som f. eks. kunne bruges til at forurene en storbys drikkevand. . .« (16. 9. 1981).

Erik Andersens påstand er altså helt hen i vejret og skal tilsløre det forhold, at man i arbejdstilsynet for enhver pris vil gøre sig fortjent til den private kapitals velvilje.

Det, som det handler om, er, at industrien ikke ønsker, at befolkningen i almindelighed og arbejderne i særdeleshed får nogen viden om, hvad det er for kemikalier, industrien hælder i hovedet på folk. Det har intet at gøre med industrispionage – den foregår alligevel, uanset hvad der sker med produktregistret. Det er slet og ret et spørgsmål om at holde skjult, hvor alvorlige konsekvenser den stadige udvikling i kemiindustrien har for sundhed og miljø.

At det er disse interesser, som har været styrende, forsøger arbejdsministeren at dementere i et svar til VS gennem arbejdsmarkedsudvalget den 20. oktober. Han siger her, »at der ikke vil blive iværksat særlige personundersøgelser med henblik på sikkerhedsgodkendelse af personalet, begrundet i hensyn til beskyttelse af virksomheders fabrikationshemmeligheder.«

Men arbejdsministeren siger *ikke*, at sådanne personundersøgelser ikke vil finde sted.

Der er med svaret åbnet for, at man f. eks. med henvisning til statens sikkerhed godt kan lave sikkerhedskontrol!

Dertil kommer, at man ikke kan afvise, at de retssikkerhedsmæssige (politiske) vanskeligheder med at lave personundersøgelser vil betyde, at *en række oplysninger*, som man med større eller mindre begrundelse vil kalde »af betydning for statens sikkerhed« *holdes uden for produktregistret*. Dette er naturligvis helt uacceptabelt ud fra miljø- og arbejdsmiljøhensyn.

For VS er det ligegyldigt, om man kan påberåbe sig interesser som statens sikkerhed. For os er det liv og velfærd, som er afgørende. Og vi kan under ingen omstændigheder acceptere, at politiet og arbejdstilsynet skal have mulighed for at lave en politisk sortering af produktregistrets medarbejdere. Vi forstår industriens interesse i at få tandløse og systemtilpassede teknokrater – og vi afviser den. Vi vil tværtimod slås for, at registret bruges effektivt og uden underdanig hensyntagen til industriens profitinteresser – bruges til at beskytte miljø og arbejdsmiljø.

Dertil kommer, at det for os – og formentlig for langt flere – må være helt uacceptabelt at indføre politistatsmetoder som dem, Erik Andersen foreslår.

Det er galt nok i forvejen. Og nu foreslås det altså, at man på et helt nyt område skal til at gennemføre en politisk registrering af offentligt ansatte – en registrering og efterforskning, som er utålelig for den enkelte, og som vil have vidtgående konsekvenser i retning af at bremse almindelig politisk virksomhed, deltagelse i den offentlige

debat og generelt intimidere offentligt ansatte.

Når det er nødvendigt at stille et forslag til folketingsbeslutning, så er det, fordi det *tilsyneladende ikke er en rygmarsvreaktion for den socialdemokratiske regering at tage afstand fra en sådan antidemokratisk udvikling*.

VS har forfulgt sagen i flere spørgsmål til miljøministeren. Og selv om ministeren har udtalt, at han ikke umiddelbart kunne se behovet for en sikkerhedskontrol af de ansatte, så har *han ikke villet tage afstand fra forslaget*.

Af svaret på spørgsmål 1511 (Folketingstidende 1980–81, forhandlingerne sp. 13592) fremgår det, at »direktøren for arbejdstilsynet efter forhandling med direktøren for miljøstyrelsen skal udarbejde et internt sikkerhedsreglement for fællesregistret samt et sikkerhedsreglement for brugere. . . .«

»at vedkommende myndighed (bruger) udpeger de personer, som skal have direkte adgang til registret«, og »at direktøren for arbejdstilsynet skal tiltræde indstillingen.«

Vi vil faktisk meget nødig leve under et system, hvor en person som Erik Andersen får sådanne beføjelser. Naivt har vi forestillet os, at også mange socialdemokrater var betænkelige ved noget sådant.

Ikke desto mindre fremgår det af samme svar, at arbejdsministeren allerede har underskrevet den bekendtgørelse (arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 466 af 14. september 1981 om registret for stoffer og materialer), som giver Erik Andersen beføjelser til at lave sikkerhedsreglementer og til at godkende, hvem der får adgang til registret.

Det er simpelt hen en skandale.